

# SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan zvečer izvešči nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrta leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrta leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrta leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanke se plačuje od peterostopne peti-vrste po 14 h, če se ostanke tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafljovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

## Iz Interpelacij poslanca Ivana Hribarja

podanih v 114. seji poslanske zbornice dne 4. decembra 1908 št. 3839/1, 3840/1, 3841/1, 3842/1, 3843/1, 3845/1, 3870/1, do gospoda voditelja pravosodja zaradi konfiskacij članov in notie »Slovenskega Naroda«, ki se takole glase:

### Upanje nemškutarjev.

»Bliza se mesec, ko delajo trgovci najlepše dobičke. »Miklavž« je takorekč pred durmi in tudi »Božič« ni več daleč. Takrat se odloči usoda marsikaterega nemškutarja, kajti kupčija o Miklavžu in o Božiču je odločilna za njegovo bilanco.

Nemškutarji se zanašajo, da bo tudi letos njih žetev obilna, da si bodo zopet nabasali žepa, iz katerih potem bogato podpirajo »Südmärk« in druga taka društva, ki imajo namen, ubijati Slovence.

O Miklavžu in o Božiču se izkaže, koliko je vredna slovenska zavednost. Če izostane nemškutarjem Miklavžev in božični dobiček, bodo morali kapitulirati.

Dolžnost vsake Slovenke in vsakega Slovenca je, da ne da nemškutarjem niti vinarja zaslužka. Če ne more dobiti pri Slovencu, kar želi, naj rajše ničesar ne kupi. Ravnanje se po načelu tiste nemške dame, ki je javno rekla: »Lieber krepieren, als von einem Slovenen etwas kaufen.«

### Koslerjeva pivovarna

je izgubila skoro vse ljubljanske gostilničarje in tudi precej odjemalcev na deželi. Opozarjamo rodoljube vseh krogov, naj z vso močjo agitirajo, da odpravijo gostilničarje Koslerjevo pivo. Naj pijejo to tekočino dragonce. Zlasti po deželi je treba napeti vse sile. Kosler se tolaži, da bo do spomladi vse pozabljeno in da bo zopet napravil lepe dobičke. Skrbimo s podvojeno silo, da se zgodi ravno narobe in da pojde Kosler spomladi v konkurz. Prosimo vse somišljenike, naj nam ob novem letu sporoče, kateri gostilničarji točijo ali prodajajo Koslerjevo pivo. Posvetili bomo tem izdajalcem posebno številko. Naše geslo mora biti: »Proč s Koslerjevim pivom,« in ostati mora pri tem, dokler ne pride Kosler na kant.

### Kranjski Nemeč čutijo bojkot avstrijskega blaga na Balkanu.

Leto 1908. je za kranjske Nemece silno nesrečno. Ne samo, da jim gibanje za gospodarsko osamosvojitveno življenje, so sedaj tudi za kranjsko industrijo napočili težki dnevi. Znano je, da so kranjska nemška industrijska podjetja, kakor n. pr. »Kranjska industrijska družba« na Jesenicah, predilnica in tkalnica v Trzinu itd., izvažali dosedaj velik del svojih fabrikatov v Srbijo in v druge balkanske države. Vsled bojkota, ki so ga jeli izvajati na Balkanu proti avstrijskemu blagu, so tudi kranjskim industrijskim podjetjem odpadli vsi naročniki na Balkanu. Vse te tovarne se sedaj nahajajo v naravnem obupnem stanju. Ako se bojkotno gibanje na Balkanu v kratkem ne poleže, bo predilnica v Trzinu v dohodnem času prisiljena ustaviti delo, a tudi »Kranjska industrijska družba« na Jesenicah bo primorana utesniti svoj obrat. Zato se upravičeno sme trditi, da bo v najkrajšem času ležalo kranjsko nemstvo strto na tleh, ako bo še nadalje trajalo bojkotno gibanje proti nemškemu blagu ne samo na Kranjskem, nego tudi v balkanskih deželah. Zatorej, Slovenci in Slovenke, vztrajajte pogumno pri započetem delu!

### Nemškutarji-trgovci

se poslužujejo najumazanejših sredstev, da bi privabili k sebi slovenske odjemalce in oskodovali slovenske trgovce. Lassnik, Kastner, Krisper, Terdin prodajajo blago pod lastno ceno, v očitno izgubo. To delajo lahko, ker jim »Kranjska hranilnica« in »Südmärk« plačujejo diferenco. Tu se vidi, kdo vodi boj zoper Slovence. Klin s klinom — bodi geslo Slovencev in odgovor na to početje brezobzirni bojkot.

### Napisi.

Če bi se kdo v Gradcu osmelil razobesiti slovenski napis, ga še isto uro ubijejo. V Gradcu se na cesti niti slovenski govoriti ne sme. Sploh je tam nevarno za življenje, če kdo izda, da ni Nemeč. Ne želimo, da bi kdaj zavladale v Ljubljani take razmere, kakor so v Gradcu. Eno pa moramo zahtevati. Nemski in dvojezični napisi morajo izginiti iz Ljubljane. Kdor hoče v Ljubljani živeti, mora respektirati slovenski značaj Ljubljane in Kranjske sploh. Nemški in dvojezični napisi nimajo nobene eksistenčne pravice pri nas. Kdor jih ima, ta hoče z njimi žaliti in pro-

voicirati Slovence, in proti takemu človeku se je treba bojevati s podvojeno brezobzirnostjo.

Brivec Fettich - Frankheim je koj, ko so žandarski bajonetji napravili »mir«, zapet razobesil dvojezične napise. S tem hoče pokazati, da ne mara Slovencev in Slovenk. Naj slovenske dame skrbje, da ostane njegov damski salon samo za nemčurke.

Glavna tabačna zaloga ima samo nemški napis, med tem ko finančno ravnanje slovenskega trafikante sili, naj napravijo dvojezične napise. To je pristna avstrijska pravica.

### Dragonsko pivo.

Koslerju se že slabo godi. Na vseh koncih in krajih išče, kako bi se rešil svoje pivovarne, seveda z lepim dobičkom.

Kar je narodnih gostilničarjev, so mu domalega vsi odpovedali. Drže se ga samo ljudje, ki so mu kaj dolžni. Lahko se reče: Kdor toči Koslerjevo dragonsko pivo, ta nima nič kredita, ta je na slabih nogah in bo kmalu zmrznil.

Pozivljamo rojake, naj napno vse sile, da Koslerjev strup povsod izpodrinejo. Kosler je napojil dragonce, da so divjali med ljudmi kakor zverine — tak človek ne sme med nami dobiti zaslužka.

Koslerjeva pivovarna mora priti v konkurz.

### Orožniški oficirji.

V dnevih ljubljanskih demonstracij se je poleg tragičnih dogodkov primerilo tudi marsikaj smešnega. Med smešnostjo spada tudi gorostasna »wichtigmacherei« žandarskih oficirjev. 25 orožnikov je letalo po Ljubljani, in teh 25 žandarjev so komandirali en polkovnik, dva ritmojstra in še par drugih oficirjev. To je bilo nadvse smešno, posebno ker je vsak oficir hotel kaj drugega. En star stražmojster bi bil boljše opravil, kakor vsi ti oficirji, ki se prve svoje dolžnosti niso izpolnjevali, namreč niso poznali nobene discipline. Žandari in njih oficirji so bili dani vladnemu komisarju za asistenco in njih dolžnost je bila, držati jezik za zobmi in storiti, kar jim vladni komisar ukaže. Pa kaj smo videli? Da ti oficirji nimajo nobene discipline. Vsak je hotel komandirati, in še vsak po svoji glavi, dasi ve ves svet, da med žandarskimi oficirji ni bilo še nikoli nobenega talenta. Talentom so pri vojaki odpote druge karijere in gredo k žandarjem samo

oficirji, ki so že izgubili vse upanje, da bi pri drugi branji naprej prišli. A ne le nič discipline, tudi nič razsodnosti nimajo ti mošči. Le naskakovati, le divjati, aretirati, pobijati, klati, moriti so hoteli. Zejni so bili krivi.

Govorilo je iz njih besno narodno sovraštvo. Vsi ti Riedlingerji, Bregentzerji, Lellecki in kakor se že zovejo, so sami strupeni nemški nacionalci, in to jim je dalo potrebne ognja za njih divjanje v kritičnih dneh. Ti ljudje službujejo v slovenski deželi, imajo opravka s slovenskim ljudstvom, pa nobeden ni zmožen slovenske besede.

Ti ljudje bi morali znati jezik prebivalstva, pa niso vstani se pogovoriti s kakim človekom. Saj smo jih videli, v dnevih demonstracij, ko so svojevolsko posegali v delokrog vladnega komisarja. Nemški so vpili na razburjene Slovence in jih s tem dražili ali pa so kakaga četovodjo poklicali, da je njih modre ukaze raztolmačil ljudem.

Sama brezglava »wichtigmacherei« je bila teh oficirjev. Res, prava sreča je, da so bili ljudje pametnejši od teh žandarskih oficirjev in se niso dali pritepati v jezo.

Na stotine ljudi bi bilo prišlo v nesrečo in ob življenje, ko bi ljudje ne bili ohranili mirno kri sprčo bedastega, provokatoričnega, nesramnega postopanja žandarskih oficirjev. Ti ljudje so pokazali svojo popolno nezmogljivost za svoj poklic, pokazali so samo, da so brezglavi, ne sposobni, prepotentni, sirovi in nasilni. Taki ljudje so največja nevarnost za javni mir in red. Kar so v Ljubljani uganjali, daje slutiti, kaj počenjajo šele na deželi.

No, v deželnem zboru bo prilika z njimi temeljito obračunati.

### Državni zbor.

Dunaj, 16. decembra. Danes se je začela poslanska zbornica baviti z zunanjo politiko, ki mora v prvi vrsti zanimati Jugoslovane. To se je tudi pokazalo pri debati, ker so govorili največ poslanci »Narodne zveze«. Zelo značilna je bila izjava poslanca princa Liechtensteina, ki je zavzel jugoslovansko pravično stališče ter zagovarjal trializem, to je južno slovanske pokrajine z Bosno in Hercegovino se naj združijo v eno kraljevino. Govornik je dokazoval upravičenost te zahteve iz zgodovine. Narodna sloga med Hrvatini in Srbi je v najboljšem tiru. — Na splošno začudenje pa je zavzel poslanec Klofač ravno nasprotno stališče.

Govornik je rekel, da je naloga Avstro-Ogrske, podpirati konfederacijo balkanskih držav. Prijateljstvo Nemčije donaja Avstriji le škodo. Bosna in Hercegovina morete vstopiti v personalno unijo le kot samostojna dežela. S tem pa dobi naša dualistična država drugačno obliko. Ker pa se je aneksija izvršila, ne da bi se bilo poprej rešilo češko vprašanje, bodo češki demokratje glasovali proti predlogi. — Poslanec dr. Susteršič je utemeljeval svoj nujni predlog, naj se dajo Bosni in Hercegovini temeljni zakoni. Govornik je izjavil, da so Jugoslovani za razpravo o bosanskih zadevah le s pridržkom, da se s tem ne bo prejudiciralo državopravnemu stališču, ki gre Bosni in Hercegovini. Jugoslovani zahtevajo spojitve jugoslovanskih dežel pod habsburškim cesarjem. To je narodno zgodovinsko pravo Jugoslovancev ter bodo pri podrobnih razpravi stavili primerne predloge. Govornik je zahteval, naj se da Bosni ustava sporazumno s prebivalstvom. — Poslanec Nemeč (češki socialni demokrat) je ostro kritikoval, da se je Bosna anektirala z navadnim lastnoročnim pismom, ne da bi se bilo vprašalo prebivalstva niti parlamentov. Kdor hoče imeti aneksijo, mora biti pripravljen na vojno. Seveda ne bo šel na bojišče baron Aehrenthal, niti ne bo žrtvoval denarja, vse to prepusti drugim. Pravi provzročitelj aneksije je bil nadškof Stadler, ki pričakuje, da bo katoliška Avstrija krepko pospeševala katoliške verske interese v Bosni. Prebivalstvo samo pa si aneksije ni želelo. Nadlje je govornik dokazoval, da obstoji velika nevarnost za trozvezo, ker Italija izjavlja, da ne prizna aneksije. Z aneksijo je Avstrija popolnoma izgubila Balkan in gospodarskem oziru. Z Aehrenthalovo agrarno politiko se je avstrijskemu narodnemu gospodarstvu zelo škodovalo. — Poslanec Malik je izjavil, da je njegova stranka proti aneksiji. — Poslanec Laginja je dokazoval potrebo zedinjenja Bosne in Hercegovine z ostalimi hrvaškimi deželami. Avstrija mora rešiti problem zedinjenja Hrvatov ali pa bo izgubila Hrvate. V podrobnem smislu je govoril tudi poslanec Perić. — Poslanec Baljak je naglašal zavest Srbov za skupnost. Z ozirom na izkustva, ki so jih doživeli Srbi na Ogrskem, se ne morejo veseliti aneksije. Srbi se morajo bati za svojo prostost in narodni obstoj, ker se zagovarja aneksija kot vsenemška zadeva. Ker se je aneksija izvršila brez privoljenja srbskega naroda, ne mo-

## LISTEK.

### Faust.

(Dalje.)

1. slika tragedije se je pri naši prireditvi ohranila — le malenkostno krajšana v Faustovem monologu (g. Nučič) po odhodu Wagnerja (gosp. Danilo) — do velikonočnega zbora angelov. »Zbor žena« se izpusti. Besedilo angelskih zborov pa se poje, ker govori Faust izrečno o petju in spevu. Na Dunaju te zbere dame izza kulis krasnoslovijo, kar je kritika grajala. V Ljubljani pa sta se izpustila tudi »zbor učencev« in zaključni »zbor angelov«. Tako se 1. slika I. dejanja završi z verzji:

»O zveni, zveni, pesem blagoslova! Solza rosi, svoj, zemlja, sem iznova!«

Slika »Pred mestnimi vrati« izpustimo v Ljubljani iz tehničnih razlogov, dasi jo igrajo na Dunaju in v Monakovem. Ne posreči se docela nikjer, a tudi ni bistveno potrebna. Ta slika namreč ne zahteva samo vsega čara pomladanske narave in komplikiranih dekoracij, nego tudi mojstrskega ensembela, velik broj najspretnejših komparzov. Toga glavne osebe: psa črna — pudla — ne morejo spraviti v tem prizoru nikjer »in natura« na oder; zato pa stoji v

tej sliki Faust skoraj vedno za kulisami in se izgublja njegove besede brez razumevanja poslušalcev. Od vzvišenega do smešnega je le korak; smešni pa nečemo biti...

2. slika I. dejanja se vrši torej v študijski sobi Faustovi, ki se ponoči pravkar vrača z izprehoda v spremstvu pudla, ki je izginil za gorko peč. Prvi Faustov monolog je ostal neskrajšan; izpustilo pa se je vikanje »duhov na hodniku«. Nadaljnje zaklinjanje Faustovo je ostalo malone neskrajšano do nastopa Mefista (g. Dragutinović) izza peči. Ves nadaljnji dolgi dialog med Faustom in Mefistom pa se je s petjem duhov in z usnivanjem Fausta vred izpustil ter strnil z drugim dialogom Fausta in Mefista v isti študijski sobi. S tem se dejanje pospeši.

A tudi sklepanje pogodbe v tem dialogu se je nekoliko skrajšalo, zbor »nevidnih duhov« se je izpustil ter se je dolgotrajni dvogovor primerno omejil. Pustil pa se je skoraj brez krajšanja satirični dvogovor Mefista in Faustovega učenca (g. Iličič). Takisto ostane zaključek te slike neizpremenjen po izvirniku.

Navedeni dve sliki tvorita I. dejanje.

Prizori v Auerbachovi kleti v Lipskem tvorijo 1. sliko II. dejanja ter so se obdržali skoraj neskrajšani. Pesmi Frošča (g. Bohu-

slav), Branderja (g. Povhe), Siebla (g. Križar) in Mefista se bodo pele, ne govorile.

2. slika II. dejanja se vrši v čarovni kuhinji skoraj neskrajšana; omeji se le govorica morskih mačkov, kakor se godi to tudi na Dunaju. Za prikazen »rajskomile« ženske, ki »strinja krasoto vseh nebes«, se je po navodilu dr. Witkowskega, prof. na vseučilišču v Lipsiju,\*) izbrala projekcijska povečana slika Giorgionove klasične »Speče Venere« iz draždanske galerije; božice pa se je naročje zakrilo s tenčico.

Te dve sliki sta združeni v II. dejanju.

Tretje dejanje bi imelo, ako bi se igralo po originalu ter bi se prizorišče izpreminjalo, celih 10 slik. Postavljanje vedno drugačnih kulis in razvrščanje pohištva bi trajalo najmanj 60 minut. Da se temu izognemo, so se nekatera prizorišča združila v eno, ter se vrši prvih četrto prizorov (izpustivši še izprehod Fausta z Mefistom docela) na isti sceni: V ozadju cerkev, v sredini trg z vodnjakom in soho, na desni Marjetičina (ga. Borštnikova) in na levi Martina (ga. Dragutinovičeva) soba. Vse dejanje teh, v originalu lokalno in časovno ločenih prizorov se odigrava isto popoldne. Ta

\*) Universal - Bibliothek, Reclam, št. 4811.

združitve prizorov tvori 1. sliko III. dejanja.

2. lika III. dejanja se vrši na vrtu za Martino hišo; tudi dejanje v vrtni hišici, ki stoji na istem vrtu, se vrši istotam. Ta slika pa se zaključí, izpustivši skoro povsod črtani prizor »gozdu in jami«, po odhodu Faustom z Marjetičnim samogovorom: »Sree je težko, moj mir je vzet...«

Govori ga Marjetica na klopi pred vrtno hišico, dasi bi ga morala govoriti doma ob kolovratu. Toda za tri minute dolg prizor ne kaže spuščati zastorja 2krat ter postavljati novo prizorišče, tem manj, ker se more brez nasilstva proti originalu ter povsem logično odigrati ta prizor na vrtu po slovesu strastno ljubljenega moža.

Na dunajskem nemškem ljudskem odru se je ta monolog priklopil naslednjemu dialogu, ki se vrši na Martinem vrtu, in sicer prav tako na klopi pred hišico. Nam pa se zdi, da se Marjetični monolog brez samostanega pripisovanja v Goethejev tekst ne sme in ne more združiti z dialogom. Pred tem nas zadržuje že pieteta, a tudi situacija in dika dialoga kažeta, da sta Marjetica in Faust že sredi (ne v začetku!) razgovora, ki se sploh vrši več dni po prvem sestanku na tem vrtu. Pri nas pade torej zastor po

Marjetičnem sanjarskem samogovoru in se zaključí s tem najlepše 2. slika III. dejanja.

3. slika tega dejanja se vrši istotam, na vrtu Martinem, ter ostane besedilo malone neskrajšano.

S tem se zaključuje III. dejanje. Četrto dejanje se vrši na istem kombiniranem prizorišču, na katerem se je izvršila 1. slika III. dejanja. Tu se odigrava — prav po znani popoldni — prizor ob vodnjaku med Marjetico in Liziko; v somraku devlje Marjetice novih cvetlic pred soho žalostne Matere božje (torej ne pri obzidju) tik svojega doma; zvečer nastopi brat Valentin (g. Toplak) in v nastopivši noči pada Valentin v dvoboju s Faustom. S smrtjo vojaka-poštenjaka se završi 1. slika tega dejanja.

2. slika IV. dejanja se vrši v ozadju cerkve na istem prizorišču, kakor 1. slika tega dejanja. Cerkve je odprta, vrše se vigilijske s petjem in orgljanjem. Marjetica omedli v naročje Marte. S tem se zaključí IV. dejanje.

Prizori v »Valpurgini noči« se izpuščajo tudi na odru dunajskega nemškega ljudskega gledališča; pri nas so v vsakem oziru nemožni.

»Sen v Valpurgini noči« se črta povsod, ker sploh ni pisan za oder, nego je le polemičen. (Konec prihodnjč.)

re glasovati za nujnost. — Nato se je seja prekinila ter se bo razprava o aneksiji nadaljevala jutri.

## Slovani o aneksiji Bosne.

Dunaj, 16. decembra. Slovanski odbor, ki se je bil sestavil svoječasno iz delegatov vseh slovanskih skupin, se je sestel danes pod predsedstvom dr. Kramarja. Jugoslovanski poslanci so prosili, naj glasujejo vsi slovanski poslanci za nujnost o aneksiji in za predlog dr. Šustersiča. Po daljši debati se je sklenilo, da ostane odbor med posvetovanjem o aneksiji v permanentni.

## Kako je postal dr. Wekerle ministrski predsednik.

Budimpešta, 16. decembra. »Budapesti Naplo« poroča, da je Wekerlejevo ministrstvo delo bivšega ministra Polonijaja, a Wekerle je v zahvalo izigral in izrinil Polonijaja iz ministrstva.

## Dogodki na Balkanu.

### Odgovor Rusije.

Dunaj, 16. decembra. Odgovor ruske vlade na zadnjo avstro-ogrsko noto je baje dovoljen ter je s tem konec vsaki resni krizi na Balkanu. Pogajanja pa se bodo zelo dolgo vlekle.

### Angleški nazori.

London, 16. decembra. »Morningpost« piše: »Mirna rešitev balkanskega vprašanja je skoraj gotova. Glavna stvar je, da stori Avstro-Ogrska take korake, da dokaže Srbiji in Črni gori, da nima namena proti njuni neodvisnosti, temveč želi imeti z obema mirne razmere. Ako dokaže Avstro-Ogrska to še s koncesijami, bilo bi to mnogo kvadratnih milj skalovja na jadranskem nabrežju in na južni meji Bosne in Hercegovine vredno. Konferenca bi se potem bavila le z obnovitvijo finančne neodvisnosti Turčije.«

### Iz Srbije.

Belgrad, 16. decembra. »Stampa« poroča, da se je včerajšnji ministrski svet bavil z zahtevo vojne ministrstva za dovolitev 11 milijonov dinarjev za nadaljnjo oboroževanje.

Zemun, 16. decembra. Profesor belgrajske vojaške akademije, podpolkovnik Milutinović, je imel predavanje, pri katerem ga je vprašal neki gojenec, ali je upati, da bi v slučaju vojne za Avstro-Ogrsko častniki in podčastniki avstro-ogrške armade, ki so srbske ali slovaške narodnosti, prelomili prisego ter dezertirali. Milutinović je odgovoril, da je v avstro-ogrski armadi disciplina dobra ter ni misliti na dezertiranje. Zaradi te izjave so poklicali Milutinovića takoj pred vojno sodišče. 400.000 ruskih prostovoljcev za Srbijo.

Belgrad, 16. decembra. Zatrjuje, se, da se je v Rusiji prijavilo 400.000 prostovoljcev za Srbijo.

### Direktna pogajanja.

Dunaj, 16. decembra. Iz diplomatskih krogov se je izvedelo, da Turčija vztraja pri svoji zahtevi, da mora Avstro-Ogrska prevzeti del turškega državnega dolga po razmerju prebivalstva Bosne in Hercegovine. Ako se vzame pri tem za podlago turški državni dolg iz leta 1878., pride na Bosno in Hercegovino 150 milijonov frankov. Seveda bo Avstro-Ogrska stavila protizahteve, in sicer za preskrbo bosansko-hercegovskih begunov od leta 1875.—1878. in za izdatke, ki jih je imela Avstro-Ogr-

ska vsled vstaje proti njeni okupaciji. Najbrže se sklene med obema državama kompromis.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. decembra.

— **Zaupni sestanek N. D. O.** Snoči so se mnogoštevilno zbrali narodni delavci v »Mestnem domu«, da se dogovore zaradi ožjih volitev v soboto. Sestanek je otvoril g. Ribnikar in omenil, da je načelstvo moralo v naglici sklicati ta shod, da tudi narodno delavstvo zavzame svoje stališče v tej stvari. »Slovenec« je pisal, da so Nemci pomagali Kristanu ob volitvi in da je prišel na volišče celo dr. Binder. Zato stvar ni tako nedolžna. V soboto bodo odločali Nemci, kakor so že zadnjič in je sama »Arb. Ztg.« pisala tako. Brez Nemcev socialni demokratje ne morejo zmagati. Saj so naši socialni demokratje vseskozi odvisni od svojih dunajskih nemških bratcev, ki jih podpirajo. Kako so socialni demokratje silno narodni, se razvidi že iz tega, da jih podpira »Kranjska hranilnica«, zavod, ki za resnično slovensko stvar ne da niti krajcarja. Prejšnji voditelj socialne demokracije Linhart je dobil nekoč na volišče pismo z bankovci. Vprašamo: Zakaj je pa »Kranjska hranilnica« podpirala socialne demokrate? Zato, ker se ji pri njenem plemenčevanju niso nikoli upirali in se nikoli niso zavzemali za naše ljudi, ko je bilo treba zasedeti kako mesto. Kako pa vzgajajo socialni demokratje svojo mladino? V šulferajnskih šolah so otroci o. kr. uradnikov, o. kr. vojakov in o. kr. socialnih demokratov. V Ptuj, kjer se je pravzaprav začelo vse gorje septembrskih dni, je bil glavni provzročitelj napadov na Slovence Linhart bivši voditelj socialnih demokratov, iz česar lahko sklepamo, kako slabi Slovenci so socialni demokratje. Tudi sedanji voditelj in kandidat Kristan ni pravi mož za zastopstvo delavcev vobče ne; še manj pa slovenskih. Bil je vedno buržoa. S svojo nespretnostjo je pognal socialno demokracijo na Slovenskem na kant, delavcem pa je vzel ugled. Sicer si je pa že večkrat želel proč od socialne demokracije. Ako bil postal intendant slovenskega gledališča, za katero službo se je potegoval, pa bi bil pustil socialno demokracijo. Kakor je tedajni podpredsednik izvrševalnega odbora nar. napr. stranke trdil, se je Kristan tudi potegoval za tajništvo narodno napredne stranke in če bi torej tedaj napredna stranka hotela globoko poseči v žep, bi bil danes Kristan najboljši agitator za Josipa Turka. Saj se tudi sicer socialni demokratje obnašajo, kakor jim pač kaže in se v Idriji niso sramovali glasovati za dekana, ki so ga prej vedno pobijali. Njih glasilu »Rdeči Prapor«, ki sicer nima lepe besede za nas, se jim sedaj dobrija, da bi ujel kaj njih glasov. Torej: Kristana ne maramo, ker je internacionalalec in ker stoji pod komando dunajskih nemških socialnih demokratov in bi ne bil zastopnik narodnega delavstva. Tajnik Škrli je omenjal, da kliče tok razmer slov. delavstvo na branik, ko nam preti internacionalna nevarnost, rdeča socialna demokracija. Splošna kurija je za slovensko delavstvo in ker obeta kandidat Turk, da bo podpiral delavske težnje, ga bomo volili. Narodno napredna stranka pušča v svojem programu delavstvu proste roke in nas v naši organizaciji ne bode motila kakor n. pr. socialni

demokratje. 20 let smo gledali »delovanje« socialne demokracije, sedaj pa moramo sami vzeti delo v roke. »Rdeči Prapor« bo kričal, da je kandidat Turk kapitalist in buržoa. Oglejmo si pa natančneje socialno-demokratske voditelje. Pagnini v Trstu ima 3 hiše, iz katerih brez usmiljenja meče revne stanovalce, če nimajo denarja za stanarino. Da je soc. dem. poslanec Seabar v Trstu milijonar, je pa znana stvar. Dukler imajo za zastopnike socialni demokratje bogataše kakor so Babel, Singer, Adler in dr. bi tudi mi smeli postaviti za zastopnika milijonarja, — če bi ga imeli. Ustvariti moramo pravilne cene živilom, pa ne tako kakor v Trstu, kjer sta iz zadevne komisije izstopila oba zastopnika soc. dem., češ, da se ne da nič napraviti, v resnici se pa soc. dem. ravno na upajo zameriti 600 tržaškim pekom, ki polnijo njih blagajno. Socialisti bodo glasovali za italijansko vseučilišče v Trstu, s čimer bi mi izgubili to mesto, ki je vitalnega pomena za naš razvoj. Pozivljam vse, da oddajo svoje glasove kandidatu Turku — Predsednik Ribnikar konstatuje, da N. D. O. ni nikak privesek narodno napredne stranke nego samostojna organizacija. Pozdravi kandidata Turka, ki je med tem sam prišel, ter da navodila, kako se dobe glasovnice itd. N. D. O. bo do volitve poslovala vsak dan od 8—12 in od 2—8 za vse svoje člane, kjer se tudi dobe vsa pojasnila. Burno pozdravljeni kandidat Turk je govoril nekako takole: Marsikdo poreče znabiti: Prišel si, ker ti je teta naših glasov. Ampak jaz nisem častihlepen. Prijatelj sem delavstva in spoštujem vse, ne zaničujem nikogar, ker je vsak sam svoj gospod. Socialni demokratje ne morejo zastopati slovenskega delavstva, ker sami ne čutijo slovensko. Potegoval se bodem za delavske koristi, kakor sem se že tudi doslej rad. Nato je govoril Zadnik, ki je omenjal, da slov. delavsko gibanje zato ni moglo priti do važnosti, ker je bilo vedno odvisno od nemške socialne demokracije. Zato pozdravljam N. D. O., ki je prava delavska organizacija. Sicer pa nemški socialisti Slovencev ne marajo. Premajhen narod smo jim in ne vpoštevajo nas. »Was morsoh ist, muss mann stossen« (da bi padlo) pravi dr. Adler in tako mislijo socialisti tudi o našem narodu. Priporoča kand. Turka. Nato so govorili še Juvan, Škrli, ki je omenil da se vrši občni zbor 3. januarja in da so tudi narodni delavci od drugod, zlasti iz Trsta obljubili, da nas posetijo. Na Fortičevo vprašanje je odgovarjal še kandidat Turk, da je bil poleg Zirkelbacha on prvi, ki se je potegoval za zvišanje delavskih plač. Vendar pa bo treba zvišati plače tudi pomožnim uradnikom in užitniškim nastavlencem. Nato je predsednik Ribnikar zaključil shod.

— **Deležnizborska volitev v Ljubljani.** Socialni demokratje razvijajo kolosalno delavnost, da bi naložili kolikor mogoče legitimacij in s tem dobili dotične volice v roke. Z veliko vnebo se pehajo za socialnodemokratskega kandidata tudi Nemci. Seveda se nemško vodstvo drži bolj v ozadju in pošilja v boj člane »Trutzburg«, ki so delavskega stanu in laglje nastopajo kot agitatorji, kakor drugi kaznotje.

— **Volilne bombe.** »Kristan bo zmagal!« kroži glas med nepoučenimi krogom. In zakaj? Zato, ker dotičnik, ki ni prvič volil kandidata narodne napredne stranke, g. Josipa Turka, sedaj sploh ne bode imel volilne pravice. Take in enake vesti trosijo gotovi krogi z namenom, oplahiti volilce.

Ne verujte jim! Vsakdo ima volilno pravico in naj bi prvič volil ali ne. Kdor nima glasovnice, naj gre ponjo k deželni vladi, kdor pa prvič ni volil, je pa še veljavna prva. Glasovnica se dobi tudi pri volilni komisiji, kdor noče iti ponjo k vladi.

— **Agitiranje od moža do moža!** Da zmaga kandidat narodno napredne stranke g. Josip Turk in ne internacionalni socialni demokrat Etbin Kristan, ki je na vsakovrsten način sramotil slovenske težnje, zato je treba agitacije od hiše do hiše, od moža do moža. Treba je izrabiti vsako uro, ker čas je kratek in volitev pred nosom! Bil bi škandal prve vrste, če bi ne zmagala narodno napredna stranka! Zato vsi na noge!

— **Glasovnice in legitimacije** pobirajo socialni demokratje za Kristana po hišah pri delavskih slojih. Opozorjamo volilce, naj zahtevajo od pobirancev glasovnice, zlasti pa legitimacije nazaj! Kaj bodo mednarodni socialni demokratje razpolagali z našimi glasovi!

— **Vsak naš pristaž ve,** da se v soboto ne gre več za osebo, marveč za stvar, za čast naše bele Ljubljane, zato naj bo vsak posameznik izmed nas vnet agitator na izvolitve g. Josipa Turka. To pot moramo v resnici iti vsi do zadnjega nakhrov!

— **Somišljeniki prosimo nujno,** da se ožje volitve v soboto, 19. t. m. čimprej vsaj do pol 11. dopolne udeležite, ker bo s tem volilno delo znatno olajšano.

— **Volilni shod** narodno naprednih volilcev šentjakobskega okraja bo jutri zvečer ob 8 v gostilni pri »Amerikanu« v Florjanskih ulicah. Somišljeniki, udeležite se ga v velikem številu!

— **»Velik« socialnodemokratski shod.** Socialni demokratje so se »vrgli« na Hradeškega vas in Karolinsko zemljo. Snoči so imeli v gostilni »pri Kramarju« velik shod. Gospodje voditelji so se pripeljali s fjakarjem, drugi so pa prišli peš. A bilo jih je malo. Sprva jih je bilo 10, potem 13 in da ne bi ostali pri tej nesrečni številki, je eden odšel iskat prijatelja. Na shodu so kajpak klobasari politične kapacitete Vičič in enaki. Pravijo, da je socialnodemokratska stranka v Ljubljani na vrhu slave! Ali gre ta stvar hitro — naprej! Kristan se že pripravlja, da bo v soboto — propadel! Zato naj skrbje narodno napredni volilci, ki naj vsi do zadnjega pridejo na volišče in oddajo svoj glas našemu kandidatu, ki je g. Josip Turk, obč. svetnik in posestnik v Ljubljani.

— **Pomagaj dr. Adler!** Kakor čujemo, je poslal Etbin Kristan včeraj na dr. Adlerja brzopjavko, v kateri ga prosi za novo denarno pomoč, ker dosedanje pošiljave so že čisto vse izčrpane, brez pinka se pa ne da agitirati za socialnodemokratske inter nacionalne ideje. Ali je dr. Adler uslišal Kristanovo prošnjo, ne vemo, upamo pa, da jo je.

— **Volitve v zavarovalnico za nezgode v Trstu** so se vršile včeraj. Za razmere v naši deželi je bila pri teh volitvah največje važnosti VI. kategorija, v katero so uvrščeni mlini, žage, papirnice in druga papirna industrija. Za to kategorijo se je zbralo po intenzivni agitaciji v skupini delodajalcev pri ljubljanskem odboru nad 320 glasovnic z okroglo 400 glasovi. V skupini delojemalcev te kategorije je prišlo odboru glasovnic z okroglo 1300 glasovi, pri tem delavstvo v papirnicah ni všteto, ker so se odposlale glasovnice neposredno.

Volitve so jako težavne. Na eni strani zategadelj, ker voli toliko dežel skupaj in treba edinstva, da se glasovne cepijo. Na drugi strani je pa imenik volilcev razpoložen le v Trstu. Ta imenik je unikum. Navedena so imena delodajalcev in pa število njih delavcev. Imenik pa ne navaja krajev, kjer se nahajajo podjetja, marveč ima delodajalce v pisanem neredu našete le po političnih okrajih Prava umetnost je čisto najti kraj podjetja. Namen je prozoren. Lahki imajo katastrof na razpolago in lahko delajo pri agitaciji z vsi lahkoto, vsem drugim pa je agitacija od moža do moža silno otežkočena. Jako komplicirane so volitve za delavce, katerim se prav lahko zgodi, da niti obveščeni niso o volitvah. Lahki to prav pridno prakticirajo. V deželi krajski se je pokazala lepa edinstvo pri teh volitvah, storilo se je, kar je bilo moč v danih razmerah storiti. Odbor ljubljanski je pokazal hvalevreden požrtvovalnost in stopil do posameznih podjetnikov, kajti zgolj novice v časopisih ne zadostajo, ker je mnogo podjetij, v krajih, kamor ne pridejo časopisi. Edinstvo v taki važni strogo gospodarski zadevi je naposled samo posebi umljivo. Jako mučen vtis pa je naredilo, da so nemški industrialjaci, ki so člani Gassnerjeve sekcije zveze industrijalcev v Trzinu, storili na svojem običnem zboru v Ljubljani pretekli teden sklep, da se ne udeležijo teh volitev. Referent te maloštevilne organizacije je znani kazinot Ambroschitsch. Ta sklep je naravnost neumljiv in vse obsojede vreden. Znaa stvar je, da vladajo pri zavarovalnici v Trstu kričeče razmere. Vsi podjetniki in vse delavstvo trpi pod temi razmerami. Težka plačila je treba odrajtovati, ponesrečeni delavci pa z največjim trdom dobe nekaj soldov, katerim se pravi »renta«. Pri volitvah, ko je čas, da se spravi ljudi v vodstvo in naredi red, pa pridejo nemški industrialjaci in paradirajo s tem, da se volitev ne udeležijo. Jasno je, da so se s tem na občno škodo postavili na izjemno stališče, ki je v hudi kvar celi naši deželi, gospodarjem in delavcem. To si je treba zapomniti in spomniti gospode na njihov separatizem, kadar se bodo zopet oglašili, v koliko dobroto so naši deželi. O uspehu volitev bomo poročali.

— **Volitve v delavsko zavarovalnico zoper nezgode v Trstu.** Slovenci so zmagali samo v VI. kategoriji (mlini, žage itd.) in sicer v obeh skupinah za delodajalce in delavce. V prvi skupini je bil izvoljen za člana g. Feliks Starč s Kolovca, za njegovega namestnika pa Adolf Petrin iz Ljubljane. Slovenci so dobili 420, Lahji pa 315 glasov. V skupini delavcev iste kategorije je bil izvoljen za člana g. Anton Jeriha iz Vevč, za namestnika pa Fran Gomišek iz Solkana. Slovenska kandidata sta dobila 2055 glasov, laška pa 1804. V I. in II. kategoriji so bili izvoljeni nasprotniki in sicer: v I. kategoriji: Parisi in Mellon, člana, Wazy in Zolia, namestnika; v II. kategoriji pa: Richotti in Paulič, člana, Pedretti in Vittori, namestnika.

— **Konstituiranje tržaškega deželnega mesta splošnega penzijskega zavoda za nastavlence.** Za predsedniškega namestnika je izvoljen Leopold Brunner iz Trsta. Leopold Brunner je nadalje izvoljen iz skupine delodajalcev in Lotar Sulcer iz Trsta pa iz skupine delojemalcev za člana upravne komisije, dr. Janez Krek iz Ljubljane iz skupine delodajalcev in Karel Orl iz Trsta iz skupine delojemalcev za

## Na rodnih tleh.

Povest; spisal Fr. Rant.

(Dalje.)

Naglo je bežal Markov voz po gladki beli cesti, mimo slabo razsvetljenih kmečkih hiš in prostornih gostilen, iz katerih je donel šum večernega življenja.

»Torej ti si župan in kakor čujem, si s tem prav zadovoljen,« je po daljšem molku začel Brnot. »No, tudi jaz sem svoj čolnec že napeljal v pravo vodo.«

»Da, tudi meni se tako zdi,« je rekel Marko, »seveda, če časopisi prav sodijo.«

»Vsa moj prvi nastop kot govornik je bil prav srečen,« se je z zadovoljstvom pohvalil Brnot. »Čelo »Neue Freie Presse« je precej obširno pisala o meni in še obširneje seveda slovanski listi. Poslušaj me, Marko in pazi, da boš z žurnalisti vedno v prijateljskem razmerju; nihče ti ne more toliko koristiti in nihče toliko škodovati kakor žurnalist. Tudi največja reva med žurnalisti, tudi tak, o katerem nikdar nič nelišiš in ki ga nikdar ne vidiš, ima v svojih rokah neverjetno moč.«

»Vem, a ker zase ničesar ne želim in ničesar ne pričakujem, mi je to vseeno.«

»Meni so žurnalisti silno mnogo

koristili,« je nadaljeval Brnot. »Saj pa znam tudi z njimi obćevati. Dajem jim informacije in novice in oni mi gredo na roko. Žurnalisti spravljajo najraje na površje take ljudi, ki so z njimi v trajni zvezi. Hotel sem s svojim prvim govorom vzbuditi pozornost in žurnalisti so mi iz njega naredili senzacijo. Po pravici in čisto odkritosrečno rečeno: pridobil sem največ veljave pri tistih politikih, ki mojega govora niso slišali in ki so samo čitali, kar so o meni poročali listi. Zdaj iščejo zveze z menoj vse stranke — posebno radikalne in socialne.«

»Ti si vendar kandidiral kot naroden agrarec konservativnega mišljenja,« ga je opozoril Marko. »To vendar ne gre, da bi se zdaj pajdašil z radikali.«

»Ljuba duša — vse gre,« se je smejal Brnot. »V državnem zboru ne vpraša nihče, kakega mišljenja je kdo, nego le, koliko moči in vpliva ima na druge poslance. Ko bi ti vedel, koliko je v parlamentu klerikalcev, ki so pristni liberalci, in koliko je glasnih liberalcev, ki so kakor noč črni klerikalci. Prepričanje, to je stvar, ki se razobeša na govorniškem odru kakor zastava na hiši — za kulisami je vsa politika pravzaprav kupčija.«

»Posebno lepo in vzpodbudno to ravno ni, kar mi zdaj razodevaš,« je

Menil Marko. »Jaz vsaj bi ne bil za tako delovanje v prid ljudstva.«

»Ti si preveč nežnočuden. V politiki je predvsem treba trde kože in jeklenih živcev. Jaz jih imam. Zato pa tudi čutim v sebi voljo in zmoglost, začeti in izvesti velike akcije. Na svojem ženitovanjskem potovanju po Italiji sem videl marsikaj, kar bi se dalo pri nas izvesti in kar bi donášalo lepe dobičke. Preštudiral sem te stvari prav natančno...«

»Kaj si imel za to čas celo v medenih tednih svojega zakona?« se je začudil Marko.

»Zakaj ne?« je zbadljivo dejal Brnot. »Kaj naj bi bil pa delal na tem potovanju. Sentimentalnost mi je bila vedno zoprna kakor sploh vsa nekoristna čuvstva. Življenje ima sploh svojo vrednost samo za človeka, ki zna živeti. Mož mora biti kakor peč v kaki fužini; v tej peči je vedno ogenj in le kdor čuti v sebi pravi ogenj, zamore biti resničen človek. Jaz sem kakor peč v fužini, ti prijatelj, pa kakor lepa okrašena svetilka v pošteni meščanski hiši. Zato se tudi ne moreva nič prav razumeti.«

»Da se ne moreva razumeti, — da, to je čista resnica,« je nekako otušno odgovoril Marko, kakor bi hotel odkloniti vsako podobnost v naziranju z dr. Brnotom.

Dospela sta bila do Vrhovčeve

hiše in provzročila s svojim prihodom prav mučno presenečenje. Marku je bilo takoj žal, da je spremlil Brnot. Posebno se je čudil, da so Vrhovčevi sprejeli Brnota z očitno neprijaznostjo. Anica je dala svojemu možu vsaj roko, stari Vrhovec je pobegnil iz sobe, Pavla pa je z neprikritim sovraštvom odzdravila svojemu svaku in ga motrila tako izživajoče, kakor bi hotela namenoma provzročiti prepri.

Brnot se pa ni dal spraviti iz ravnovesja. Sedel je k svoji tačci, videč, da ima pri njej še največ zaslonbe, in mirno čakal, kdaj eksplodira prva bomba. Menil je, da bi bilo še najbolje, če se prej ali slej vendar neizogibni boj dobojuje koj sedaj.

Nastala je jako mučna tišina. Marko je videl, da ga prosi Anica z očmi, naj ji pomaga v nastali zadregi in hitel je ugoditi njeni želji. Ker mu v trenutku ni prišlo nič drugega na misel, je začel hitro in hlastno pripovedovati, kar mu je ravno prišlo na misel.

»... Da, in še nekaj je novega. Občinski tajnik mi je prišel naznaniti, da je pri novi opekarni zaposlen polir, ki mi revolucionira celo mesto in vso okolico.«

»Nič se ne boj, prijatelj in župan,« je vzkliznil Brnot. »Naj mož dela kar hoče — Slovenci smo že ta-

ki, da samo z besedami lomimo železe, v katero so nas vkleneili nasprotniki.«

Marko ni nič odgovoril na Brnotovo opomnjo, nego obrnjen k Anici in Pavli nadaljeval:

»Ta tuji revolucionar govori neki tako dobro in zanimivo, da ga poslušajo ljudje cele ure, do pozne noči. Danes ga pojdem tudi jaz poslušati in povabim seboj nekaj prijateljev.«

»Ah — vzemite še nas s seboj,« je prosila Pavla in Anica se je pridružila njeni prošnji, kateri je bil Marko seveda rad pripravljen ugoditi.

»Pojdeš li tudi ti z nami?« je Marko zgolj iz vljudnosti vprašal Brnota, iskreno želeč, da bi Brnot odklonil. To se je tudi zgodilo.

Marko in Brnot sta ostala pri Vrhovčevih na večerji in potem se je vsa družba odpravila v Topolno. Na trgu pri izstopanju iz vozov je nanesel slučaj, da je družba zadela ob komisarja Pettega in njegovo ženo. Izvedši po kaj so Vrhovčevi prišli, se jim je Petteg takoj pridružil, dočim je gospa Petteg izjavila, da je revolucije in revolucionarji nič ne zanimajo.

Pri razstanku je Marko slišal, ko je gospa Petteg zašepetala Brnotu besede: »Ob devetih — vse v redu.«

člana rentne komisije ter Alfred Escher iz Trsta in Matevž Vidovč iz Splitskega (namestnik) iz skupine delodajalcev in Silvij Coolig iz Gorice in Silvester Škerbinec iz Ljubljane (namestnik) za člana revizijske komisije.

— **"Simplicissimus" zaplenjen.** Državno pravdnstvo je zaplenilo zadnjo številko "Simplicissima" radi slike na prvi strani, kjer se na najgusnejši način žali češki narod. Istočasno je bil "Simplicissimus", kakor čitamo v čeških listih, zaplenjen tudi v Pragi. To kaže, da je bila konfiskacija najbrže ukazana od zgoraj.

— **Odvetniški izpit** je napravil s prav dobrim uspehom v Gradcu g. dr. Vladimir Serneo, odvetniški kandidat v Mariboru.

— **Promocija.** Na vseučilišču v Gradcu bo v soboto 19. t. m. gosp. Lovro Skalier iz Pale, odvetniški kandidat pri dr. M. Laginji, promoviran doktorjem prava.

— **Odklikovanje.** Naslov šolskega svetnika je dobil profesor Gustav Novak na državni gimnaziji v Gorici.

— **Odklikovanje.** Profesor v Celovcu dr. Jakob Šket je dobil povodno vpokojitve naslov vladnega svetnika.

— **Iz železniške službe** N. Poljak, stavbni komisar in predstojniški namestnik pri sekoiji za vzdrževanje železnice Ljubljana I, je imenovan za predstojnika te sekoije. Predstojnik sekoije za vzdrževanje železnice Gorica I Viljem Paravici je imenovan za kontrolorja za vzdrževanje železnice pri direkciji drž. železnice v Beljaku.

— **Učiteljske spremembe** na Stajerskem. Nadučiteljica sta postala Iv. Lovše v Zagorju in Ludovik Potocnik iz Dobrove pri Sv. Antonu pri Rajhenburgu. Stalni učitelj - vodja pri Sv. Miklavžu nad Rimskimi toplicami je postal Simon Petrovič od St. Lovrenca na Dravskem polju. Definitivna učiteljica je postala: v Artičah ondotna časasna učiteljica Emilija Knapič. Učiteljica za ročna dela je postala v Šmarjeti pri Rimskih toplicah in pri Sv. Miklavžu Josipina Kavšek iz Hranjice.

— **Pogreb pokojnega Vekoslava Legata** se je vršil predvčeršnjem iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na novo pokopališče. Udeležba je bila prav častna. Blagomu pokojniku so izkazali zadnjo čast mnogobrojni prijatelji in čestitoi, ki jih je imel ta uzor-rodoljub po vseh slovenskih deželah. Kamniška "Lira" je prišla z zastavo, istotako ljubljanski "Sokol". V cerkvi in pred grobom so zapeli pevo "Glasbene Matice" pretresljive žalostinke. Spavaj mirno idealni slovenski rodoljub!

— **Strahevi v nemškem gledališču.** Snoči je bila na repertoiru nemškega gledališča opereta "Lepa Helena", za širše občinstvo privlačni komad prve vrste. Ravnatelj Wolf se je nadejal, da bo gledališče vsaj dobro obiskano, da bi bilo polno, s tem itak več ne računa. No, zgodilo se je, česar niti sam Wolf ni pričakoval. Gledališče je namreč bilo totalno prazno. V parterju je sedelo jedva 20 oseb, po ložah je le semtertja samovala kaka oseba, dočim sta bila balkon in galerija dočela prazna. Posetnikov in igralcev je bilo fiktivno strah — te grzne praznote. Da je bila predstava tudi po tem, se razume samo od sebe. Pravijo, da je bil dr. Binder snoči ves divji in da je že obupal nad nemštvom v Ljubljani. Može se tudi na vse načine, da bi vsaj do polovice naplnil gledališče, a ne gre in ne gre. Celo proste vstopnice, ki jih deli, ne vlečejo več. Radovedni smo, kdo plača te proste vstopnice. Nemara "Kranjska hranilnica", ki ima pripravljen fond 600 000 K za zgradbo nemškega gledališča v Ljubljani? Zgradba se je morala odločiti na boljše čase, ki pa ne pridejo več, zato je prav lahko mogoče, da kupuje sedaj iz tega fonda proste vstopnice, da vsaj na ta način za letos še reši nemške predstave v Ljubljani. Prihodnje leto teh predstav itak več ne bo, saj je ravnatelj Wolf za prihodnje že odpovedal vodstvo gledališča. Kjer ni gledališkega občinstva, ne reši gledališča niti denar. No, v Ljubljani bodo usahnili tudi dosedaj neizoprni denarni viri, ki so tako bogato tekli iz "Kranjske hranilnice". Zato lahko že danes povemo: Koncem marca prihodnjega leta homo nes! k pogrebu nemškega gledališča v Ljubljani.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je izročil g. Jernej Bahovec, trgovec v Ljubljani, prispevek od peres 50 K. To bodi priporočilo Slovincem, katera peresa naj rabijo. Gosp. Bahovec: hvala!

— **"Matica Slovenska"** javlja svojim gg. članom, da se bodo letošnje knjige s prihodnjim tednom začele dostavljati. Naj zato čim prej plačajo članarino tisti gospodje člani, ki je doslej še niso poravnali.

— **Nabiranje krajepisnih imen.** Zbirke krajepisnih imen so v posled-

njem času (od avgusta do decembra) Matici Slovenski poslali: gđd. Albina Kunovo, učiteljica; g. Fr. Vrečko, nadučitelj; g. Ignacij Kiffan, učitelj; v. Stajerskega; g. učitelj Anton Coriary, (s Koroskega). Po g. prof. dr. Zmavcu so zbirke izročili gg. dijaki gimnazije ljubljanske: Anton Anžič, Iv. Filipič, Fr. Hiti, Fr. Jurman, Gabr. Petrič, Maks Stanonik, Jos. Stare, Fr. Sušnik, Ign. Zgajnar po prof. Westerju pa gg. dijaki II. gimnazije ljubljanske: Iv. Bole, Fr. Drašler, Fr. Gabrovšek, Fr. Goljar, Al. Grum, Anton Koder, Iv. Matičič, Fr. Maršič, P. Modic, Fr. Wohinz, Dom. Žvokelj in po g. prof. Graf.auerju: Andrej Lah (s kranjske gimnazije). Bodi vsem od Matic Slovenske izrečena iskrena zahvala za trud, ki so ga žrtvovali za njene znanstvene namene. O tej priliki se obrača odsek za nabiranje krajepisnih imen do vseh onih gospodov, ki so obljubili zbirke, z vkladno prošnjo, naj jih izročijo, čim prej bo mogoče.

— **Planinski ples.** Osrednji odbor "Slovenskega planinskega društva" v Ljubljani bo priredil dne 1. svečana zopet svoj planinski ples, ki je vsled svoje izvirnosti in neprisiljene zabave postal tako priljubljen. Prireditelj se bo vršila po vseh prostorih "Narodnega doma", da bo dovolj prostora za vse obiskovalce. Velikanske priprave obetajo mnogo presenečenja in pričakujejo obila obiska. Podrobnosti se objavijo polagoma.

— **Državna subvencija.** Kmetijska družba kranjska v Ljubljani je dobila za stroške šestmesečnega letošnjega mlekarstva tečaja na Vrhniki 1670 K državne podpore. Društvo za promet tujevo v Boh. Bistrici je pa dobilo državne podpore 2000 K za gradnjo sankališča.

— **Skupna skušnja pevskega zbora "Glasbene Matice"** je v petek, 18. t. m. ob 8. zvečer.

— **Pozor!** Ozirom na bližajočo se praznike in novo leto opozarjamo slavno občinstvo, naj se pri nakupu daril itd. ravna po našem imeniku slovenskih trdč, kateri imenik je priobčen vsako soboto v našem listu.

— **Državna subvencija.** Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani je dobila 300 K državne podpore za mesečna poročila o delavskem posredovanju v letu 1908.

— **Slovenski trgovci** se opozarjajo, da oni potnik Slovenec, ki pride z lep in veliko kolekcijo zavrtnic za narodno češko trdč, je bil od neke zagrinjene nemške trdče dunajske s perilom in pleteno robo, neposredno po 20 septembra t. l. iz gole narodne sovražnosti, odslovljen. Dolžnost vseh slovenskih trgovcev je torej, da njega in njegovo trdčo podpirajo. Kakor smo že pred kratkim poročali, da pride takoj po novem letu.

— **Z Bleda** se nam piše: Ker je deželna vlada pravila za združbo b. lniško blagajno za obrtne pomočnike za Bled in okolico potrdila, se poslovanje v kratkem prične. V nedeljo imata odbora zadruga in bolniške blagajne sejo, kjer se še podrobnosti določijo. Torej zopet en korak naprej v združnem smislu.

— **Pri občinskih volitvah v št. Vidu pri Grobelnem** so dobili na predjaki 7 odbornikov, nasprotniki pa 5.

— **Nova lekarna v Ormožu.** Gustav Trautvetter v Gradcu je dobil koncesijo za ustanovitev nove lekarne v Ormožu. Priseli se torej v to nemško postojanko zopet Nemec, ki bo čez nekaj časa prenaseljen slovenskega denarja, imel za Slovence samo psovke in batine.

— **Cesarjev spomenik** so odkrili v Pujski gori na Stajerskem. Spomenik ima samoslovenski napis, kar je provzročilo, da so izstopili iz pripravljalnega odbora trije člani, med njimi tudi Jožef Uran, zastopnik banke "Slavije".

— **Wastian zopet kandidira** v Mariboru za deželni zbor Stajerski. Pri mariborskih Nemcih je vsled tega toliko hajljanja, da vsi hrpavi.

— **Roko je odtrgala žaga** žagarju Alojziju Ravniku v Frankolovu na Stajerskem.

— **Davica razsaja** v Hočah pri Mariboru. Solo so zaprli.

— **Umrja** le Podčetrku na Stajerskem trgovčeva soproga gospa Marija Jug. N. v m. p. l.

— **V Ljutomeru** priredi klub samcev dne 27. decembra ob 7. zvečer v gostilni gospe Kukovec v podporo ubogih otrok Frano Jožefove šole gledališko predstavo "Čavliar baron", burka s petjem in spremstvom salonskega orkestra v treh dejanjih.

— **Umor in dva samomora.** Na fia. postaji v Kredu pri Kobaridu se je 2. t. m. ustrelil eden tam službojočih fia. nadstražnikov. 10. t. m. je pa v bližnji vasi Staroselo ustrelil fia. respicijent 80letnega gostilničarja Burča in samega sebe.

— **V morje je skočila** v Trsta 33-letna Domenika Pesjak, a so jo še pravočasno rešili. Može je vrgla

božjast, ko je videl ženo skočiti v vodo.

— **Spoznan.** Tisti mož, ki je povozil vlak pri Zavljah pri Trstu, je 5letni zidar Jernej Novak. Kakor se sodi, Novak ni izvršil samomora, ampak je po nesreči prišel pod vozove.

— **Novarnega tata** je prišla zagrebška policija v osebi 45letnega postopača Marka Jelačanina. Našli so pri njem nad 1000 K denarja, ki ga je seveda ukradel. Jelačanin je presedel že 15 let v ječi.

— **Vdova slavnega češkega komponista Smetane** je umrla v ponedeljek v Brnu.

— **Resnica o uporu 36. pehotnega polka v Brodu.** V današnjem "Srbobranu" čitamo: "36. pehotni polk je prišel okoli 11. ponoči v Slavonški Brod. Tu so se vojaki odpodili. Odpočitek je bil tako kratak, da so vojaki imeli samo toliko časa, da so se vsedli in popili čašo piva. Zano s tem polkom je prispel v Brod tudi 35. pehotni polk, sami Nemci, dočim so pri 36. pehotnem polku sami Čehi iz Mlade Boleslave. Iz Slavanskega Broda so se odpeljali v Bosanski Brod, odkoder bi se morali ob 2. po polnoči odpeljati dalje proti Sarajevu. V Bosanskem Brodu sta bila pripravljena dva posebna vlaka za ta polka. Nemci so spravili v zakurjene vozove III. razreda, a Čehi so hoteli stlačiti v mrzle, odprte živinske vozove, kjer seveda ni peči. Bojev se, da v teh vozovih zmrazijo — v posavski nižini je bilo mraza — 10° C, v bosanski ravnini — 15° do — 17° C, in razjarjeni, da so se itak že iz Plzna do Broda morali voziti v mrzlih vozovih, so se vzprotili in niso hoteli vstopiti v vagon. Nastala je velikanska zmešnjava. Častniki, razumevajoč resnost položaja, so nemudoma poslali v Bosanski Brod po madžarski 39. pehotni polk. Ta polk je v najkrajšem času prihitel z nasajenimi bajonetmi na lice mesta, obkolil Č. he in jih razorožil. Nato so jih spravili v vagon in jih pod stražo bajonetov odpravili proti Sarajevu. Tu je suha resnica. Kaj se je dalje dogodilo, se ne ve."

— **Semenj.** Dne 16. t. m. je bilo na drugi mesečni semenj prignanih 129 konj in volov, 85 krav in telet, skupaj 214 glav. Kupčija je bila srednja. Vreme je zadnje dni tako pusto in klaverno, da mora človek postati melanholičen. Gosta megla, iz katere rosi polagoma dež, precej mraza, vse to je vzrok, da so postale ceste in hodniki zelo polzki in nevarni za ljudi in živino. Interesovanci se znova opozarjajo, da pred svojimi hišami hodnike in hodna pota snajžijo in posipajo še predno se je pripetila kaka nesreča, vsled katere bi za opustitja te naredbe nastale zelo neprijetne posledice.

— **Nesreča.** Ko je včeraj tekla 9-letni šolski učenec Miroslav Iskra iz šole po Florijanskih ulicah, se je zadel v nekega voza moleč železni drog in se na desnem očesu znatno poškodoval.

— **Aretovan** je bil včeraj hlapec Viktor Sajevec, ki je sumljiv, da je ukradel svojemu bivšemu gospodarju g. Jerneju Jeleniču 20 K vredne škornje in se nekaj drugih malenkosti. Oddali so ga deželni sodišču. Mica kovačeva se je včeraj pojavila v Zabukovčevi gostilni na Bregu v osebi 1878. leta v Trstu rojenega brezposelnega Božo Jovića. Ker je bila in jedla, plačala pa nič, je morala tržaška Mica pod ključ.

— **Pozabljena posoda.** V Mahrovi hiši na Cesarja Jožefa trgu je bila zadnji čas pozabljena sledeča mlekarška posoda: 9 vrčev, držečih po 8 l, 3 1/2 l, 3 l, 1 1/2 l, 1 l in 1/4 literška steklenica. Lastniki dobe omenjeno posodo nazaj pri mestnem magistratu.

— **V deželni bolnišnici** je bil predvčeršnjim operiran dninar Fridrik Fuchsjaeger iz Gossa pri Ljubnem, ker ga je bil ugriznil neki pes. Rana je zelo nevarna.

— **Izgubila** je branjevka Helena Jevnikarjeva rjavo denarnico, v kateri je imela 40 K denarja.

## Drobne novice.

— **Zapuščina Ivana Ortha**, bivšega avstrijskega nadvojvoda, znaša 30 milijonov ter dobiva obresti Leopold Wölfling. Cesar je sedaj odredil, da se premoženje razdeli leta 1917. med sorodnike, ako do tačas ne bo glasu o Orthu.

— **Nova elektrarna** za Dunaj se namerava napraviti v dolini Anize na Stajerskem, ako Stajerska ne bo nasprotovala.

— **Svojo ženo** je ustrelil v Splitu uradnik parobrodne družbe "Dalmatija" Mihael Ravnik.

— **Srbski volni** v — Galiciji? Iz Przemysla je došla malo verjetna vest, da je neki orožnik ustavil pred trdnjavo Hurko dva častnika v avstrijskih uniformah, a se je izkazalo, da sta srbska vohuna, ki sta imela mnogo nabranega materiala pri sebi.

— **Nesreča v gledališču.** V nemškem gledališču v Njujorku se je podrl balkon, na katerem je bilo 15 oseb, ter padel na glave v parterju sedečim. Pri tem je bila ena oseba ubita, več pa je bilo ranjenih. Nastala je panika in vse je hitelo proti izhodom. Pri tem je bilo zopet nad 30 oseb nevarno ranjenih.

— **O resnosti bolezni angleškega kralja** priča tudi dejstvo, da so postavili princu Valeskemu pisalno mizo v kraljevo pisarno, kjer rešuje vse vladarske posle.

— **Avstrijske trgovske zbornice** so izročile včeraj po svojih predsednikih cesarju vdanostne izjave.

— **Nagla sodba** je proglašena v Venezueli, ker je nastal punt proti predsedniku Castru, ki je v Evropi.

— **O pobeglem puljskem proštu Zanettiju** se sumi, da je v Italiji. V njegovi cerkveni upravi baje manjka 150.000 K.

— **Vlak so izropali** neznani roparji pri Ihtimanu med Sofijo in Plovdivom.

## Narodno - napredni volilci pozor!

„Arbeiter Zeitung“ poroča, da bodo ljubljanski Nemci glasovali kot en mož za socialnodemokratskega kandidata Etbina Kristana, da je s tem zagotovljena zmaga socialnih demokratov.

— **Rodoljubl, Slovinci, s stranko, s katero očitno gredo Nemci in nemškutarji, ne sme glasovati noben naroden Slovenec.** Zato, slovenski volilci, v soboto vsi na volišče in oddajte svoj glas narodnemu kandidatu gosp. Josipu Turku.

## Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 17. decembra. Zbornica, ki je danes izredno dobro obiskana, nadaljuje razpravo o aneksijski predlogi. Med veliko pozornostjo vseh poslancev je dobil prvi besedo ministrski predsednik baron Bienerth, da odgovori na interpelacijo o mednarodnem položaju. Med drugim je naglašal, da momentano ni nobene nevarnosti, da bi nastali kaki krvavi konflikti. Tudi situacija nasproti Srbiji in Črni gori se je v zadnjem času zboljšala, da ni moči več govoriti o kaki direktni vojni nevarnosti. Kar se tiče bojkota avstrijskega blaga na Turškem, je minister naglašal, da do sedaj še ni bilo mogoče na Turškem omejiti tega bojkota, vendar pa se je nadejati, da tudi s Turčijo v doglednem času nastanejo normalne razmere. Na to je imel obširen govor o aneksiji Bosne in Hercegovine. Zatrjeval je, da se da tema pokrajina ustava, vendar pa je treba v to svrhu še mnogih priprav, ki se ne bodo tako hitro končale. Ministrski predsednik se v svojem govoru ni dotaknil vprašanj, ki jih je sprožil dr. Susteršič in tudi glede državnopravnega položaja obeh anektiranih pokrajin je dal zelo nejasen odgovor. Za Bienerthom je govoril dr. Redlich.

Odgodenoje parlamenta.

Dunaj, 17. decembra. Poslanska zbornica prihodnji teden ne bo več imela seje. Božične počitnice bodo trajale do 19. januarja. Zbornica bo absolvirala samo 1. čitanje aneksijske predloge.

Nižjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 17. decembra. Nižjeavstrijski deželni zbor je sklican na dan 8. januarja.

Stališče dr. Schreinerja omajano.

Dunaj, 17. decembra. Stališče nemškega ministra - rojaka dr. Schreinerja je radi nasprotstva nemških agrarcev proti pooblastitnemu zakonu omajano.

Slovensko gibanje na Ruskem.

Moskva, 17. decembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) »Obščestvo slavyanskoi kulturni« je priredilo shod, na katerem se je razpravljalo o slovenskem vprašanju. Shoda se je udeležilo več tisoč oseb. Prvi je govoril profesor Pogodin o »Nemško-slovenskih kulturnih odnosih«. Za njim je govoril poslanec grof Vladimir Bobrinski, ki je razpravljalo o praški slovenski konferenci in o slovenskem vprašanju vobče. Naglašal je, da je rešitev slovenskega vprašanja leži v rusko-poljskem sporazumu. Nato je govoril moskovski poslanec Fedor J. Rodičev o »Probujuju narodne in slovenske zavesti«. Govornik je med drugim rekel: »Za Rusijo je največje važnosti, da ohrani in utrdi svojo avtoriteto med

slovanstvom. Toda Rusija je doslej malo mislila na to. Na primer, ko je Prusija jela zatirati Poljake v Poznanju, je avstrijsko javno mnenje izrazilo svoje sočustvo Poljakom, Rusija pa je molčala. Zato se tudi Poljaki bolj nagibajo k Avstriji, kakor pa k slovenskemu edinstvu. Sicer pa ali se samo v Poznanju zadržujejo poljske šole? Pri teh besedah je vstal navzoči policijski komisar in je shod razpustil. Tisočglavo občinstvo je priredilo govorniku navdušeno ovacijo. Ta dogodek pričuje znova, da se »ruska« birokracija vključ silnega pritiska ruske javnosti nanjo neče in neče poboljšati.

Bojkot avstrijskega blaga.

Bukarešta, 17. decembra. Bojkotno gibanje v velikem obsegu se je pričelo tudi na Romunskem. Agrarni sindikat je sklenil soglasno, da bo bojkotiral vse proizvode, ki prihajajo iz Avstro-Ogrske. Sklenilo se je ob enem, da se prekinejo vse trgovske zveze z avstro-ogrskimimi trgovci. Po vseh mestih so osnovani bojkotni odbori, ki pazijo, da nihče ne naroča avstrijskega blaga in da nihče ne kupuje pri trgovcih, ki bi bili Avstrijci.

Belgrad, 17. decembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) Srbski trgovci so sklenili, da prično z novim letom s splošnim bojkotom avstrijskega blaga. Avstrijski poslanik grof Forgach je v tej stvari interveniral pri ministrskem predsedniku dr. Velimiroviću. Minister mu je odgovoril, da se ne sme mešati v privatne zadeve državljanov in jim ne more zabraniti, da kupujejo svoje potrebščine, kjerkoli hočejo.

Orientski ekspresni vlak preko Soluna.

Belgrad, 17. decembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) Radi afere z oriensko železnico na Bolgarskem deluje turška vlada na to, da bi orienski ekspresni vlak ne vozil več preko Sofije, marveč preko Soluna v Carigrad. Ta vožnja bi bila baje krajša za dve uri. Solunski list »Jeni Asr« javlja, da je v tem vprašanju že dosežen sporazum.

Proti Belgradu.

Belgrad, 17. decembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) Vojna uprava je dala v Zemunu nasproti Belgrada namestiti dva ogromna oblegovalna topova. Z belgradske trdnjave se prav lahko vidita.

Srbska skupščina turškemu parlamentu.

Belgrad 17. decembra. (Posebna brz. »Slov. Nar.«) Srbska skupščina je pravkar poslala otomanskemu parlamentu brzojavko, pozdravljajoč z veseljem veliko pridobitev junaških sosedov in prijateljev Srbije, s katerimi ima le-ta mnogo skupnih interesov. Skupščina želi utrditev ustavnosti na Turškem in upa, da bosta oba naroda, Srbi in Turki, uživala vse državljanske svobode ter obnavljala, kar so jima predniki zapustili.

Bolgarsko-avstrijsko nemška zveza?

Belgrad, 17. decembra. (Poseb. brz. »Slov. Nar.«) Ker je osnovano domnevanje, da je Ferdinand bolgarski sklenil tajno zvezo z Avstro-Ogrsko in Nemčijo, napada ostro »Dnevni List«, ki je vedno zagovarjal srbsko-bolgarsko zblizanje v uvodnem članku nemškega eksponenta v Sofiji, ter pravi, da se s tem Bolgarska odtuji slovanstvu in se stavi v službo »Drangu nach Osten«, kar je Nemcu Ferdinandu naravno prijetno, ker on ne more slovensko čustvovati. Toda dvomljivo je, ako bi bolgarski narod odobril tako politiko, ker je za njega »Drang nach Osten« ravnotako nevaren kot drugim slovenskim narodom. Na Bolgarskem se že opaža močno gibanje proti službeni zunanji politiki, ki jo dirigira osebno Ferdinand in neodvisno časopisje, kakor tudi mnogi vplivni politiki javno obsojajo protislovensko vladno zunanjo politiko. To gibanje lahko postane nevarno za Ferdinanda. General Lipovao je odpotoval v Rusijo, izjavivši da se v služboj vojne stavi takoj Srbiji na razpolago.

Bliznji padec ministra Aehrenthala.

Berolin 17. decembra. »Berliner Tagblatt« poroča, da bo minister zunanjih del baron Aehrenthal v kratkem prisiljen odstopiti, ker je s svojo ponesrečeno politiko pokazal, da je popolnoma nesposoben za svoj posel. Njegov naslednik bo najbrže poslanik v Petrogradu grof Berchtold.

## Poslano.

G. župnik na Ustji, ako mislite politični shod v cerkvi imeti, imejte ga zunaj na slani pod »Lipo!« Ne vsilujte Vaše časnike v cerkvi, ampak zunaj pod lipo. Agitacijo tudi ne imejte v cerkvi, pustite jo raje pri Mici. Rekurs zaradi moje volilne pravice Vam je izpodletel, zastoj je črnilo in papir. Vdani

Anton Bratina, kolar, mizar in sodar.

\* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

**Kalodont**  
neobhodno potrebno zobna Creml  
zdrži zobe čiste, bele in zdrave.

**Meteorološko poročilo.**  
Vidna do morja 200. Senčni ura ni slab 1589 mm.

| decem | Cas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura v °C | Vetrovi    | Nebes |
|-------|----------------|-----------------------|------------------|------------|-------|
| 16.   | 9. zv.         | 736.2                 | 0.0              | brezvetr.  | dež   |
| 17.   | 7. zv.         | 735.4                 | 0.7              |            |       |
|       | 2. pop.        | 734.9                 | 1.2              | sl. jvzhod |       |

Srednja večerajšnja temperatura —0.7° norm. —1.7° Padavina v 24 urah 4.2 mm

**Zahvala.**  
Za vse dokaze srčnega sočutja v bolezni in ob smrti naše ljubljene matere, oziroma stare matere in tašče, gospe  
**Marije Grajzerjeve**  
kakor tudi za častno spremstvo k zadnjemu počitku in za darovane vence, izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo.  
4660  
**Zaljubljeni ostali.**

**Za hišnika**  
želi vstopiti mlad poročen mož, zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi.  
Ponudbe na upravnitvo „Slov. Naroda“ pod „Vesten 28.“ 4597 3

**Mlad trgovski pomočnik**  
špecijske in delikatesne stroke želi premeniti službo v kako večjo trgovino. Nastop s 1. februarjem 1909.  
Ponudbe pod 1. februar 1909 na uprav. „Slov. Naroda“ 4 59—1

**Spretna knjigovodinja**  
z letnimi izpričevali, ki govori nemško, slov. in evet. tudi italijansko, se išče za trgovino na debelo v Gradcu — Ponudbe z navedbo plače na Jos A Kienreich, an. učna ekspedicijska, Gradec, Sackstrasse 4 u 6.  
4665—1

**Notarskega kandidata**  
sprejme takoj ali najpozneje s 1. januarjem 1909 notar Hudovernik v Ljubljani.  
4653 2

**Išče se stanovanje**  
za en mesec, za žensko in 2 otroka, 4 in 6 let stara, najrajši pri kakšni babici.  
4652 2  
Ponudbe pod šifro „S. D. 18“ na uprav. „Slov. Naroda“.

**Mesarija**  
se prodaja v kopalšču Poreče ob jezeru na Koroškem zaradi presejitve. Obrt je v sredi kraja, 5 minut od kolodvora. Pogoji so prav ugodni, obstanek pa zagotovljen, ker si občinstvo želi mesarija.  
4663—1  
Več pove g. Martin Kratner, gostilna See-Rose v Porečah na Votokem jezeru.

**Resna ženitna ponudba.**

C. kr. drž. uradnik z dežele, 34 let star, lepe zunanosti, z izvenslužbenimi dohodki, se želi v svrhu ženitve, radi pomanjkanja znanja tem potom spoznati s 24 do 32letno gospico ali vdovico z nekoliko premoženjem.  
4658  
Pisma, opremljena s sliko, ki se takoj vrne, sprejema pod strogo tajnost uprav. „Slov. Naroda“ do 19. decembra.

**Lepa nova hiša**  
z drugimi gospodarskimi poslopi se po ugodni ceni zaradi družinskih razmer takoj prodaja. — Hiša stoji ob okrajni cesti, v nji je gostilna in trafika ter tudi prostor za trgovino. Zraven je vrt in lepo dvorišče, tako da se lahko od vsake strani pride z vozom. Poleg tega je lep nov hlev, šupa, svinjak, vodnjak in nekaj zemljišča. Kupec naj se zgleda pri Antonu Tomšiču na Jami, pošta Dvor na Dolenskem, pismono ali ustmeno.  
4616—2

**Priporočila se za praznike:**  
Asti spumante, Malaga, Marsala, Maraschino di Zara, Moschato, Refosco, Vino Vermouth, Champagne, Cognac, Rum, Tropinovec, Slivovec.  
Najfinejša namizna vina bela in rdeča.  
4633—2  
**F. Cascio**  
Šelenburgove ulice 6.

**Velika božična prodaja!**  
Priporočam veliko zalogo oblek za dame, gospode, deklice, dečke in otroke po jako znižani ceni.  
„Angleško skladišče oblek“ O. Bernatovič  
Ljubljana, Mestni trg 5.

Naznanjam svojim cenjenim dosedanjim odjemalcem in na ročnikom, da sem preselil iz hiše na Rimske cesti št. 11 svojo  
**sedlarsko obrt in izdelovanje vozov**  
v svojo lastno hišo v Kolodvorskih ulicah št. 25.  
Zahvaljujem se dosedanjim odjemalcem za njih naročila ter jih obenem zagotavljam, da bodo tudi v novih prostorih postreženi z najboljšim blagom, solidnim delom pri veliki moji zalogi izdelanih in še neizdelanih voz po najnižji ceni.  
Za obilen obisk se priporočam najvdaneje  
4666  
**FRAN VISJAN**  
sedlar in izdelovalec vozov v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 25.

**Najfinejša, najcenejša in ogromna izber obeskov za božično drevesce peciva k čaju, čokolad in drugega peciva v slaščičarni**  
4662 1  
**Jakoba Zalaznika v Ljubljani.**  
Glavna zaloga v trgovini na Starem trgu.  
Filijalke: Glavni trg št. 6 in Sv. Petra cesta št. 26.  
Zunanja naročila se izvršujejo z obratno pošto!

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ki nobena druga zavarovalnica, zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajočimi se vplačili.  
Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

**Raznovrstne sanke**  
so na prodaj pri M. Pakiču v Ljubljani  
Pogačarjev trg. 4655—2

**Pozor!**  
Nauk o zdravih navajah da se mora zdravemu človeškemu telesu s hrano, bolnemu, malokrvnemu pa v obliki zdravil vsak dan dovajati okoli 5 centigramov železa, da ostane zdrav.  
Tri jedilne žlice = 45 g (vsakdanja poraba)  
**železnatega vina**  
— lekarnarja  
**G. Piccoli ja v Ljubljani,**  
c. in kr. dvornega dobavitelja obsega 5 ctg železa.  
Vina China Serravallo z železom (po analizi gosp. prof. doktorja Friseniusa v Wiesbadenu) bi pa nasprotno morali použiti odrasli cel liter, otroci pa pol litra vsak dan, da bi dovedli organizmu enako množino.  
Polilirska steklenica Piccolijevega železnatega vina stane 2 kroni, poštni zavojček s tremi steklenicami ter s prosto zavojnico in poštnino 6 K 60 h.  
Naročila izvršuje po povzetju lekarnar G. Piccoli v Ljubljani, na Dunajski cesti.  
4 52—5

**Fino domače 4571—2**  
**kislo zelje**  
prodeja in razpošilja v sodčkih od 50 kg naprej  
**torčka J. Kušlan**  
v Kranju, (Gorenjsko).

**Spreten kovinski strugar**  
(Eisendreher)  
ki bi sem in tja delal tudi na pri-možu (Schraubstock),  
**se išče.**  
Prosilci, ki so že delali po predilnicah, imajo prednost. Ponudbe z navedbo starosti, če so oženjeni, s prepisi izpričeval in zahtevo plače na upravnitvo „Slov. Naroda“.  
4340 2

**Nizko pod ceno**  
prodajam radi pomanjkanja prostora obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče  
3871 45  
za gospode in dečke kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.  
**Konfekcijska trgovina A. Lukič.** Pred Škofijo št. 19.

**Od 25. novembra do 25. decembra**  
prodajam na svojih prostorih v Šolskem drevoredu poleg jubilejnega mostu  
**Prima slanino**  
brez kože od prašičev iz lastnih pitališč  
I. vrste . . . . . kg kron 1.50  
II. „ . . . . . „ „ 1.30  
— Meso istih prašičev: —  
I. vrste . . . . . kg kron 1.40  
II. „ . . . . . „ „ 1.20  
4291—20  
**Elia Predovič.**

Štev. 38999. 4644—2  
**Vabilo.**  
Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji  
**čestitanja ob novem letu in ob godovih**  
s tem, da si jemlje  
**oprostne listke na korist mestn. ubožnemu zakladu.**  
Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci **Jernej Bahovec** na Sv. Petra cesti št. 2, **Lavoslav Schwentner** v Prešernovih ulicah št. 3 in **Vaso Petričič** na Mestnem trgu.  
Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.  
Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti eno krono in na vpisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.  
Velikodušnosti niso stavljenе meje.  
Pisanim pošiljatkam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.  
Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.  
**Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,**  
dne 14. decembra 1908.

**Učenko**  
poštenih staršev, dobro v računu in pisavi, sprejme v svojo prodajalno z mešanim blagom **Friderik Škufek** v Metliki.  
4739 2  
Za neko tukajšnjo restavracijo se išče 4661—1  
**blagajničarka** za točilnico.  
Več posredovalnica služb **Novotny** v Ljubljani, Dunajska cesta.

**Gostilna**  
„Pri Bobenčku“ na Glincah  
z novo urejenimi prostori, acetilensko razsvetljavo in lepim vrtom s koncesijo vred se odda zaradi bolezni takoj ali pozneje v najem.  
Istotam se odda tudi  
prodajalnica, več stanovanj in delavnica.  
Več se izve na Glincah št. 37 pri Ljubljani.  
4088—29

**Nizko pod ceno**  
prodajam radi pomanjkanja prostora obleke, površnike, zimske suknje in dežne plašče  
3871 45  
za gospode in dečke kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklice.  
**Konfekcijska trgovina A. Lukič.** Pred Škofijo št. 19.

**Od 25. novembra do 25. decembra**  
prodajam na svojih prostorih v Šolskem drevoredu poleg jubilejnega mostu  
**Prima slanino**  
brez kože od prašičev iz lastnih pitališč  
I. vrste . . . . . kg kron 1.50  
II. „ . . . . . „ „ 1.30  
— Meso istih prašičev: —  
I. vrste . . . . . kg kron 1.40  
II. „ . . . . . „ „ 1.20  
4291—20  
**Elia Predovič.**

Štev. 38999. 4644—2  
**Vabilo.**  
Že mnogo let se oproščajo blagotvoritelji  
**čestitanja ob novem letu in ob godovih**  
s tem, da si jemlje  
**oprostne listke na korist mestn. ubožnemu zakladu.**  
Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci **Jernej Bahovec** na Sv. Petra cesti št. 2, **Lavoslav Schwentner** v Prešernovih ulicah št. 3 in **Vaso Petričič** na Mestnem trgu.  
Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.  
Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti eno krono in na vpisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.  
Velikodušnosti niso stavljenе meje.  
Pisanim pošiljatkam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.  
Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.  
**Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,**  
dne 14. decembra 1908.

**„SLAVIJA“**  
45—146  
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.  
Rez. fond: 41,335,041.01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814 430.97 K.  
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.  
Vse pojanele daje:  
**Generalni zastop v Ljubljani, tigar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah št. 12.**